

Arbejderbevægelsens Presseforbund

**Beretning
1997 - 1999**

Arbejderbevægelsens Presseforbund

1. Innledning

Jubileumet
Medlemsverving.
Hjemmesiden

2. Forbundets ledelse

Landsmøtet den 8.-9. Februar 1997 gjorde følgende valg:

2.1 Forbundsstyret

Leder: Jens Ove Kristiansen, BergensAvisen
Nestleder: Hanne Sidsel Nielsen, Hamar Arbeiderblad
Kasserer: Tore Sjølie, NJ
Sekretær: Tor-Erik Rødberg-Larsen, Dagsavisen
Styremedlem: Line Mette Finnøy, Størdalens Blad

Da Jens Ove Kristian fikk jobb som informasjonssjef i Rederiforbundet valgte han å gå av og Hanne S Nielsen overtok som leder. Liv Kolstø ble valgt som ny nestleder.

2.2 Landsstyre med personlige varamedlemmer

Jens Ove Kristiansen, Bergensavisen	Else Øverli, Rana Blad
Hanne S. Nielsen, Hamar Arbeiderblad	Roger Østli, Romerikes Blad
Tor-Erik Røberg-Larsen, Dagsavisen	Hallgeir Westrum, Apor
Tore Sjølie, NJ	Per Ivar Henriksbø, Dagningen
Line Mette Finnøy, Størdalens Blad	Nina Hansen, Aktuelt Perspektiv
Liv Kolstø, Akershus Romerikes Blad	Else Gro Ommundsen, Dagsavisen
Oddvar Saltnes, LO-Media	Svenn-Arne Nielsen, Nordlys
Silja Arvola, Finnmarken	Hilde Tyldum Stordal, Namdalsavisa
Jan Erik Teigen, Fremover	Jan Øyvind Jensen Tidens Krav
Jan Oddvar Eide, Telemarksavisa	Barbara Breuer, Romerikes Blad
Olav Terje Bergo. Bergensavisen	Kirsti Nilsen, Rana Blad

I Landsstyret har Else Øverli erstattet Jens Ove Kristiansen, Svenn Arne Nielsen Oddvar Saltnes og Kirsti Nilsen Olav Terje Bergo.

Kontrollkomite:

Mona Larsen, Dagsavisen
Ole Egeland, pensjonist

Medlem LOs representantskap

Jens Ove Kristiansen

Vara:

Hanne Sidsel Nielsen

3 Forbundets representasjon

APF har i perioden vært representert i følgende råd, styrer og utvalg:

LOs ungdomsutvalg. Nina Hansen
 Styret i LO Service: Hanne S Nielsen
 Fellesutvalget kollektiv hjem: Tore Sjølie
 Revisjonsutvalget LO Service: Tore Sjølie

Hanne S Nilesen har møtt som observatør med tale- og forslagsrett i LOs sekretariat

Forbundsledelsen har også vært representert under landskonferanser for tillitsvalgte i A-pressen.

4. Forbundets administrasjon

Forbundet har besøksadresse og telefon sammen med NJ i Torgt. 5 i Oslo og Postboksadresse 8793 Youngstorget, 0028 Oslo.

Administrasjonen foretas av kasserer og timeleid kontorhjelpe som bistår kasserer med innkreving av kontingent og vedlikehold av medlemsregisteret. Regnskapene føres av AOF i Norge og revideres av både LOs revisjonskontor og Ernst & Young.

Forbundet har også i denne perioden nytt godt av tilgangen til NJs kopieringsutstyr, postrutiner og kontorstøtte. Dette er ordninger som vi betaler noe for.

4. 1 Medlemsutviklingen

Avdeling	1991	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Akershus Amtstidende	10	13	12	12		11	12
Romerikes Blad	52	59	58	62		58	56
Apor	24	17	20	21		24	24
Dagsavisen /Arbeiderbl	46	56	60	64		77	68
Arbeidets Rett	8	9	7	7		8	7
Aura Avis	6	5	5	4		6	5
Aust-Agder Blad	5	4	4	4		4	4
Avisa Trondheim	32	18	18	0		0	0
BergensAvisen	30	41	42	47		50	49
Bygdeposten	1	5	6	6		6	5
Dagningen	27	26	26	27		0	0
Demokraten	18	15	13	19		14	15
Diverse utenfor Oslo	20	17	17	17		25	26
Aktuelt Perspektiv/DnA	8	6	5	4		5	4
Finnmark Dagblad	19	18	19	16		17	18
Finnmarken	15	15	16	15		17	14
Firdaposten	10	8	8	12		10	10
Fremover	20	17	19	20		19	17
Fremtiden	26	27	26	26		23	22
Glåmdalen	35	28	28	30		32	25
Halden Arbeiderblad	17	16	17	17		23	22
Hamar Arbeiderblad	46	45	46	47		51	50
Hardanger Folkeblad	6	6	6	6		7	8
Helgeland Arbeiderblad	15	17	17	17		20	19
Institutt for Journalistikk	5	4	4	6		5	4
Landsorganisasjonen	7	1	2	3		2	2
LO-Media		9	9	7		8	12
MedieForum			3	3		9	8

	Moss Dagblad	9	10	11	11		12	14
	NamdalsAvisa	18	17	21	20		22	24
	Nordlands Framtid	26	25	27	28		26	26
	Nordlys	45	49	47	49		53	51
	Opdalingen	5	4	4	4		3	3
	Oppland Arbeiderblad	40	40	37	41		40	41
	Oslo diverse	59	54	56	55		46	53
	Rana Blad	16	17	18	19		19	19
	Rjukan Arbeiderblad	5	5	4	5		5	2
	Rogalands Avis	30	20	19	26		25	8
	Sarpsborg Arbeiderblad	25	27	27	28		36	34
	Sogn Dagblad	10	9	12	11		5	0
	Stjørdalens Blad	11	10	11	11		10	11
	TelemarksAvisa	38	35	39	42		44	36
	Tidens Krav	19	17	18	18		20	16
	Årdal og Lærdal Avis							5
	Studenter		1	6	8		1	1
	Pensjonister		87	86	88		88	97
Su	Totalt	917	937	969	989		1003	966
m	Hvorav kvinner	173	199	216	232			238

Antall pensjonister har holdt seg forholdsvis konstant, men har økt litt det siste året. Forbundet har krevd inn kontingent for pensjonister fram til fylte 75 år. 36 av våre pensjonister er over 75 år, 61 under. 7 av pensjonistene er kvinner

Antall kvinner øker mer i A-pressen enn i mange andre av pressegruppene

4.2 Organisasjonsplikten

Landsmøtet i 1977 drøftet inngående den organisasjonsplikt som man hadde praktisert i alle år.

I mange år har dette spørsmålet vært drøftet i APF. Blant annet hadde NJ aldri fullt ut akseptert eksistensen av organisasjonsplikten i A-pressen.

LO hadde, med basis i ILO-konvensjonen hele tiden hevdet retten til å kreve organisasjonsplikt for ansatte i "arbeiderforetak", herunder også A-pressen. For LO var saken stor prinsipiell betydning i og med nærmere 20.000 medlemmer var omfattet av tilsvarende bestemmelser.

Frømtidsutvalget som la fram sin innstilling til forrige landsmøte gjennomførte en rekke møter med NJ, A-pressen AS og LO for å bringe de respektive organisasjoners/foretaks holdninger til spørsmålet. Et viktig underliggende spørsmål var muligheten for å kunne opprettholde forbundet uten denne plikten og de faste inntekter det medfører.

Frømtidsutvalget konkluderte med at mange av A-pressens medlemmer ønsker å være medlem av forbundet. Det samme gjorde A-pressen og fra LOs side ble det klart uttrykt at et forbund for redaksjonelt ansatte i A-pressen var viktig å opprettholde.

Landsmøtet i 1997 vedtok følgende: "Landsmøtet pålegge forbundsstyret å arbeide aktivt for å oppheve organisasjonsplikten i medlemsbedriftene i løpet av landsmøteperioden 1997-2000."

Landsmøtet vedtok også å endre vedtektene slik at det ikke lenger sto der at alle som arbeider innfore forbundets område skal være medlem. Dette ble endret til kan være medlem.

Forbundsstyret tok etter landsmøtet kontakt med NJ og foreslo at NJ ved revisjonen av Hovedavtalen skulle kreve bestemmelsene om organisasjonsplikt fjernet. Dette ble gjort og organisasjonsplikten ble opphevet fra 1. januar 1998.

Det var fra mange hold hevdet at dersom man fjernet organisasjonsplikten ville dette fjerne eksistensgrunnlaget for APF. Dette har ikke holdt stikk, selv om medlemsantallet har gått noe ned. Spesielt i Rogalands Avis er medlemstallet redusert, fra 25 til 8. I denne avisen har det vært en organisert aksjon for å få folk til å melde seg ut. I de øvrige avisene kan nedgangen skyldes nedgang i antall ansatte så vel som at man har ønsket å melde seg ut.

Da Dagningen ble solgt til Gudbrandsdølen, valgte et større antall av medlemmene å melde seg ut, men noen av disse har kommet tilbake.

4.3 Forbundets økonomi

Kontingenten til APF ble hevet fra årsskiftet 1999-2000 til kr. 576. Den hadde da stått uendret siden 1. januar 1990 da den ble hevet fra kr. 459,- til kr. 504.

Forsikringspremien til kollektiv hjem har ikke øket i de to siste år.

Over 60 % av vår "frie" kontingent går til å betale diverse kontingenter til LO og LO-systemet, AOF, Folkeferie, Framfylkingen mv.

Forbundsstyret har fortsatt arbeidet med å forsøke å få tilbakeført noe av LO-kontingenten da medlemmene ikke drar samme nytte av LOs service-organer på økonomi og juridisk assistanse. Arbeidet er ennå ikke avsluttet men vi har en god kontakt med Los ledelse i dette spørsmålet, og vi har tro på at vi inne landsmøtet kan legge fram resultatene av disse drøftingene.

Forbundet har fortsatt en svak økonomi og er avhengig av andre inntektskilder dersom aktiviteten skal økes ytterligere.

Til landsmøtet har vi søkt om støtte fra både LO, NJ, A-pressen og Vår Bank og Forsikring.. I skrivende stund er det ikke avklart hva vi får.

Forbundsstyret foreslår at landsmøtet ikke øker kontingenten nå, men at forbundsstyret fortsatt skal ha fullmakt til å endre denne dersom økonomien tilsier dette.. De aller fleste medlemmene betaler sin kontingent til NJ med opptil kr. 3800,- pr. år, slik at alle oppfatter kontingentbelastningen som høy.

4.4 LO-Favør - Kollektiv hjem

APF har vært med i kollektiv hjem praktisk talt fra starten i 1972.

Forsikringspremien har økt noe i perioden, men ordningen er fortsatt både best og billigst på hjemforsikringer, selv inklusive kontingenten til APF:

LO er i ferd med å bygge ut sine forsikringsordninger, og APF har sluttet seg til de det har vært mulig å tiltre på frivillig basis. LO-Favør reiseforsikring og Toppsikring er de som har slått best an.

APF vil utstede LO Favør kort til alle medlemmene i løpet av 1. halvår 2000.

5.0 Lønns- og arbeidsforhold

Ved årsskiftet 1999-2000 opphørte Arbeiderpressens Tarifforening som egen organisasjon og avisene i A-pressen ble tilsluttet NALs arbeidsgiverorganisasjon. Lønns- og arbeidsforholdene i A-pressen var ved årsskiftet ennå ikke på linje med dem vi finner i NAL-avisene. Dette dokumenterte NJ under forrige års lønnsoppgjør. I og med at ATF nå er opphørt, blir det ikke lenger mulig å kjøre separate forhandlinger for A-pressens aviser. Hvilke utslag sammenslutningen får å si på lønnsgjennomsnittene i norsk presse gjenstår å se. APFs leder er oppnevnt som medlem av NJs sentrale forhandlingsoppgjør.

6. Forholdet til LO/NJ

Forholdet til eierne av A-pressen har også denne perioden vært prioritert høyt. Forholdet har vært utviklet gjennom aktivt arbeid i de fora hvor APF som LO-forbund har anledning til å møte. Etter at LO gjennomførte omorganiseringen i tråd med vedtak gjort på Kongressen i 1993 med dannelsen av fire karteller - LO Industri, LO Service, LO Stat og LO kommune, har APF befunnt seg med alle sine medlemmer i LO Service. Forbundsledelsen har deltatt i mindre grad i kartellets arrangementer, men er representert i styret og har deltatt på årsmøtene.

Gjennom arbeidet i LO sentralt og i kartellet, har APF søkt innflytelse over LOs mediepolitiske holdninger.

For APF har det vært et mål å medvirke til at praksisen på dette området endres, slik at mediedebatten skal kunne føres med tyngde i LO Service. Det er grunn til å tro at problemet kommer opp etter LO-kongressen i år.

Medieombud, Arbeidsrettsrådets forslag til ny arbeidstvistlovgivning og retten til bruk av hemmelige lydbandopptak har vært konkrete saker APF har arbeidet mye med i forhold til LO. For APF har det vært viktig å bidra til at LO som en av Norges største aviseiere tar standpunkt som både prinsipielt og ut fra et redaksjonelt ståsted er "riktig".

Forholdet til NJ har i perioden vært godt. APF setter stor pris på at NJ inviterte til samarbeid i forkant og etterkant av lønnsoppgjøret, og tror APF kan være en viktig referanse også i fremtiden

6.1 Arbeidstvistloven

Spørsmålet om ny arbeidstvistlovgivning har det såkalte "ufravikelighetsprinsippet" stått sentralt (at en arbeidsgiver som har inngått avtale med en organisasjon ikke kan gi en annen organisasjon bedre betingelser uten at dette må ansees som et tariffbrudd mot den første). Dette vil "ramme" de små organisasjonene som ikke står tilsluttet LO, YS eller AF, og vil i praksis frata disse retten til å streike for bedre vilkår enn dem hovedorganisasjonene har oppnådd når hovedorganisasjonene har forhandlet først.

APF har ut fra en prinsipiell betraktning gått i mot Arbeidsrettsrådets innstilling. Dette fordi vi mener forslaget vil svekke retten til fri foreningsdannelse, organisasjonsfriheten og muligheten til å drive lønnskamp ut fra egen styrke.

Fra LOs side har det vært fremført at de nye bestemmelsene ikke rammer APFs medlemmer i NJ, all den tid LO ikke har konkurrerende avtaler i avisområdet. Slik, har LO hevdet, vil spørsmålsstillingen rundt ufravikelighetsprinsippet ikke ramme NJ.

6.2 Medieombud

Etter godt samarbeid mellom forbundet og LO sentralt ble det i LOs sekretariat enstemmig vedtatt å anbefale at spørsmålet om et medieombud ble oversendt den nylig oppnevnte Ytringsfrihetskommisjonen. I utgangspunktet var APF sterkt kritisk til dannelsen av et ombud som skulle konkurrere med PFU. Dette synet delte også NGF. APF fant å kunne godta at saken ble oversendt Ytringsfrihetskommisjonen.

6. 3 Hemmelig lydbåndopptak

APF gikk også sterkt i mot at retten til bruk av hemmelig lydbåndopptak skulle bortfalle. Den åpenbare begrunnelsen for en slik holdning er journalisters behov for dokumentasjon, og at denne dokumentasjonen ofte ikke vil være mulig å skaffe til veie gjennom åpne, normale arbeidsmetoder. Spørsmålet er ennå ikke avklart i Stortinget.

6. 4 Norsk Journalistlag

I perioden har samarbeidet med NJ vært meget bra. Under revisjonen av Hovedavtalen reiste NJ igjen kravet om at organisasjonsplikten skulle bortfalle og fikk dette gjennomført.

Det har i perioden vært avholdt kontaktmøter mellom APFs og NJs ledelse. APF hadde med basis i siste landsmøte et mål om i større grad å kunne bidra sammen med NJ til det felles fagforeningsarbeid blant redaksjonelt ansatte i A-pressen. I dag må vi konstatere at vi ikke er kommet så langt på vei i en slik utvikling.

7. Konsernet

A-pressen har i perioden omstrukturert virksomheten sin slik at avisene og trykkeriene nå er samlet i to regionkonsern. Media Øst AS kom i starten av 1997, mens resten av virksomheten ble samlet i A-pressen Avis og Trykk AS i 1998. Sistnevnte er igjen delt inn i fem regioner. Denne delen av virksomheten drives med base på Lillestrøm.

Det største veiskillet kom likevel kanskje i 1998, hvor A-pressen ble tatt opp til notering på hovedlisten på Oslo Børs. Også eiermessig har det skjedd store endringer i perioden. Det finske mediekonsernet Sanoma er kommet inn som nest største eier, og har i dag hånd om i overkant av 27% av aksjene i A-pressen.

Nye aviser

I løpet av perioden har A-pressen kjøpt opp flere aviser. I april 1997 overtok konsernet aksjemajoriteten i Nordlys. Siden er denne aksjeposten økt.

Samme år ble avisene Årdal og Lærdal Avis og Avisa Sogndal etablert. I 1999 ble sistnevnte lagt ned, mens Årdal og Lærdal Avis ble solgt til Sogn Avis, hvor A-pressen nå sitter med en eierandel på rundt 10%.

I 1997 ble Dagingen slått sammen med konkurrenten GLT. Samme år skiftet Arbeiderbladet navn til Dagsavisen Arbeiderbladet, avisen startet søndagsavis og året etter ble Dagsavisen solgt til en uavhengig stiftelse.

Ringerikes Blad ble kjøpt i 1997. Samme år ble A-pressen Nett AS startet, og 12 av konsernets aviser ble lansert på Internett.

Lokalavisene Kvinnheringen, Hadeland og Lofot-Tidende ble kjøpt i 1998. Kjøpet av Lofot-Tidende har Eierskapstilsynet reagert på i 1999. Denne saken er fortsatt uavklart.

I storbyavisene Bergensavisen, Fremtiden og Rogalands Avis har konsernet sagt seg interessert i å redusere sin eierandel, uten at de forsøkene på nedsalg som har vært gjort har vært vellykket så langt.

Et felles holdingselskap, hvor A-pressen har 51% av aksjene, ble etablert som eier av Aust Agder Blad og Tvedestrandsposten.

Porsgrunn Dagblad og Jarlsberg ble kjøpt opp i 1999, gjennom Østlandsposten.

Samme år ble lokalavisen Øyane etablert i Vestfold.

Ellers stod 1999 i gratisvisenes tegn for alle de store mediekonsernene.

A-pressen gikk dette året inn som tung eier i Norsk Avisdrift, som gir ut Osloposten og Byavisa i Trondheim, sammen med danske Søndagsavisen.

I 1998 etablerte A-pressen, sammen med den europeiske utviklingsbaken, selskapet A-pressen Eastern Europe AS, som har som mål å etablere en strategisk posisjon på det russiske regionavismarkedet.

Annet

I løpet av perioden har A-pressen også avviklet Ajour 98, et arrangement med fokus på journalistikken, som samlet medarbeidere fra til sammen 28 aviser, og som ble karakterisert som en suksess.

Sommeren 99 satte konsernet, i samarbeid med Nordlandsakademiet, lokalvisa i fokus under et større arrangement i tilknytning til kulturarrangementet Sommer-Melbu i Lofoten. APF kasserer deltok på seminaret.

En egen arbeidsgruppe under ledelse av konsernredaktør Jan Erik Larsen, begynte i 1999 sitt arbeide med å se på konsernets publisistiske grunnholdning, herunder også redaktørens rolle og posisjon.

7.1 Konserntillitsvalgte

Forbundet har i perioden videreutviklet det gode forholdet til konserntillitsvalgte i A-pressekonsernet. Forbundet har deltatt under tillitsvalgtskonferanser, og hatt jevnlig møter med konserntillitsvalgte. Ikke minst har dette gitt en nyttig informasjonsutveksling

I mai 1998 feiret A-pressen sitt 50-årsjubileum, i tilknytning til landskonferansen for de tillitsvalgte. På denne konferansen ble konserntillitsvalgtordningen utvidet slik at det nå sitter to personer på heltid, som en prøveordning. Samtidig ble disse to valgt for hele treårsperioden, slik at det ble slutt på rulleringen.

De konserntillitsvalgte har hatt en nær kontakt mot forbundene og ut mot konsernets datterselskaper. Egne regionutvalg, som møtes to ganger i året, er etablert, og det har vært arbeidet tett med å få ordningen med konsernkontakter i hver bedrift til å fungere. I den sammenhengen er det laget en egen håndbok for ordningen, og konsernkontaktene har fått hver sin perm. De konserntillitsvalgte driver en utstrakt reisevirksomhet rundt om i datterselskapene.

7. 2 Utvikling.

Etter harde omstillingsår, synes det nå som om utvikling også redaksjonelt er det som preger mange av avisene. Den digitale revolusjon vil stille de trykte medier overfor mange utfordringer. Ikke minst i forhold til økt konkurranse om reklamekroner som er nødvendige for å kunne utvikle papirproduktet.

Avisene må også finne sin posisjon i et mediemarked som utvikler seg i alle retninger og som i stadig sterkere grad fragmenteres. I dette arbeidet er det etter forbundsstyrets oppfatning fortsatt behov for APF. Et forbund som kan fokusere på redaksjonelle verdier der andre setter fokus på pengesekken.

8. Sluttord

Aktivitetsnivået i APF har i perioden vært lavere enn ønskelig. Fremfor alt har dette vært en økonomisk nødvendighet. Målet om sterkere kontakt med avdelingene har vi ikke nådd, og uten større ressurser, vil det heller ikke være mulig å oppnå dette.

At forbundet drives på fritiden av tillitsvalgte i full jobb setter også begrensninger. Fortsatt er det derfor nødvendig å arbeide for å styrke forbundets økonomi.

Det er forbundsstyrets oppfatning at A-presseansatte fortsatt har sterkt behov for den innsikt og innflytelse APF gir, ikke minst for å sikre redaksjonelt ansatte i avisene tryggere og bedre arbeidsplasser i årene som kommer. Selv om de hardeste økonomiske omstillingstiltakene kan synes gjennomført, er det mye som tyder på opplagsveksten ikke vil fortsette. Slik kan det økonomiske presset mot avisene raskt øke, og bare en sterk redaksjonell satsing vil kunne motvirke at leserne forsvinner og med dem grunnlaget for nødvendige inntekter.

Hanne Sidsel Nielsen
forbundsleder

Liv Kolstø

Tore Sjølie

Tor-Erik Røberg-Larsen

Line Mette Finnøy